

”NOGLE AF VORES BRUGERE
HAR RIGTIG SVÆRT VED AT
GIVE UDTRYK FOR DERES
EGEN MENING OG OGSÅ AT
ACCEPTERE, AT ANDRE KAN
HAVE EN HOLDNING TIL DEN,”
FORTÆLLER KARIN.

2015

MESTRING OG MEDBORGERSKAB I NYBORG – OG DANMARK I ØVRIGT

***Hvad vil det egentlig sige
at have selvbestemmelse?
Er det i det hele taget sjovt
at have medbestemmelse?
Og hvad med indflydelse?
Det har to medarbejdere og
i alt 16 brugere fra Skaboeshusevej haft fokus på i et
projekt, som Socialstyrelsen
har stået bag.***

”Det har været meget lærerigt at være med i projektet. Brugere har været oppe på dupperne og suget til sig, og de ved i dag rigtig meget om vores samfund, og hvordan det fungerer. Men det har også været et udfordrende forløb, hvor vi sommetider er blevet næste udmattede alle sammen,” smiler Tina Martinussen, der er ansat som pædagog på CFD’s sociale tilbud Skaboeshus i Nyborg.

Sammen med sin kollega, den læreruddannede Karin Skorstensgaard, har hun stået i spidsen for projektet ”Mestringskurser for personer med udviklingshæmning”.

Formålet har været at teste et undersøgelsesmateriale om mestring og medborgerskab fra Socialstyrelsen over en periode på fire uger med daglige tilbagemeldinger til Socialstyrelsen. CFD Sociale tilbud har kørt 2 x 8 brugere igennem.

GODT UDBYTTTE

Fokus har været på begreberne: selvbestemmelse, medbestemmelse og indflydelse. De 16 brugere på CFD’s tilbud i Nyborg er for alvor blevet udfordret i forhold til at forstå begreberne og den sammenhæng, som de indgår i, samt at bruge dem aktivt.

Og Tina og Karin har også haft deres at se til.

”Vi var udfordret, fordi vi stod med et materiale, der nok ikke umiddelbart var tiltænkt døve. Noget af det var ikke teksten, så det måtte Tina tolke til tegnsprog. Noget materiale var også lidt abstrakt, hvor vi er vant til at arbejde mere med konkrete i forhold til vores målgruppe. Vi skulle få styr på begreberne i materialet, men vores borgere havde ikke lige styr på, hvad ”begreb” betyder. Så der måtte vi helt indledningsvist tage fat,” forklarer Karin.

Tina Martinussen og Karin Skorstensgaard

Men udbyttet har været stort – for både brugerne og de to medarbejdere.

Brugerne har fået en baggrundsviden om, hvordan samfundet egentlig hænger sammen. De har været på besøg på det lokale rådhus, hvor borgmesteren inviterede dem ind og fortalte lidt om, hvad han lavede. De var i byrådsalen og blev gjort opmærksomme på, at byrådsmøder er åbne for offentligheden, så man som borger kan følge med i, hvad der sker i kommunen. De besøgte også biblioteket, hvor der både er adgang til viden men også masser af oplysningsmateriale.

DEMOKRATI

Et demokratisk valg blev der såmænd også afholdt.

”Vi har arbejdet med demokrati og blandt andet talt om vores Folketing, og hvordan man bliver stemt ind der. Vi har også selv prøvet at afholde et valg, hvor udvalgte medarbejdere på Skaboeshusevej stillede op – og der blev fundet en vinder af valget,” fortæller Tina.

I den forbindelse snakkede de om stemmesedler, og hvordan man har medindflydelse, hvis man stemmer. Og hvordan en stemmeseddel er ugyldig, hvis man sætter tre krydser i stedet for et.

Demokrati og lighed fyldte meget.

”Det er ligesom vores hjerteblod – vi er faktisk lige borgere. Selvom der står pædagog på mig og bruger på en bruger, så er vi faktisk lige i det her samfund. Der er regler og love, som vi skal følge. Men der er også masser af ting, hvor vi frit kan vælge.”

DIALOGEN OG KOMPROMISSETS KUNST

Borgerne har været kastet ud i at skulle argumentere og efterfølgende reflektere over, hvad deres holdninger og argumenter kan have af konsekvenser for deres eget liv og for andre. Det har udspillet sig, når de har gennemført rollespil, men det er også noget, der igen og igen er dukket op under løsere rammer.

”Nogle af vores brugere har rigtig svært ved at give udtryk for deres egen mening og også at acceptere, at andre kan have en holdning til den,” fortæller Karin.

Derfor har det også været krævende for borgerne at indgå kompromisser. For ja man kan give sin mening til kende og argumentere og dermed søge indflydelse. Men det er jo ikke sikkert, at de andre køber ens argumenter. Og det kan være svært at nå til enighed. Kompromissets kunst er svær.

ET DEMOKRATISK VALG BLEV DER SÅMÆND OGSÅ AFHOLDT.

FRA SOCIALSTYRELSEN:

Projektet går ud på at udvikle og afprøve et kursus i medborgerskab målrettet voksne borgere med udviklingshæmning på værksteder, aktivitetscentre og lignende. I projektet indgår udvikling af informationsmaterialer m.v. om medborgerskab direkte henvendt til personer med udviklingshæmning, som deltager i kursusforløbet. Mestringskurset bidrager til at kvalificere personer med udviklingshæmning til i højere grad at kunne udøve deres medborgerskab.

Kurset henvender sig til brugere af § 103 of 104-tilbud

”På det første hold var deltagerne reflekterende, men samtidig var de også tilbageholdende, fordi de ikke ville dumme sig. På vores andet hold havde deltagerne svært ved rigtig at hente noget fra de andre, til gengæld var de ikke bange for at bringe sig selv i spil,” forklarer Karin, der synes, at det var spændende at opleve forskellen.

En egentlig borgerstyret demo-kratibølge er ikke skyllet ind over Skaboeshusevej. Karin og Tina oplever, at de borgere, der har været på kursus, bruger det, de har lært, overfor hinanden og også overfor pædagogerne.

”De søger dialogen i endnu højere grad end før. Jeg havde tre af mine brugere med på kurset, og i dag kommer de jo i meget højere grad og stiller spørgsmål til, hvorfor er det nu, at vi gør sådan og ikke sådan? De kommer og udfordrer mig. Det, synes jeg, er fedt. Og jeg udfordrer jo naturligvis tilbage,” griner Tina.

ØGET FOKUS PÅ BRUGERINDDRAGELSE

Kurset sluttede i sensommeren, og Karin og Tina er gået i gang med at støbe fundamentet til et brugerråd på det værksted, hvor de er ansat. De er enige om, at det er en naturlig konsekvens af det forløb, som de og flere af brugerne har været igennem.

En dag i forløbet spurgte de brugerne, om ikke de kunne tænke sig

at være med i sådan et råd, hvortil en af borgeren svarede: ”Jeg vil gerne være med, hvis pædagogerne gør, som vi siger”.

”Så måtte vi lige tage den igen den her med kompromisset, for sådan fungerer det jo ikke. Vi kommer til at skulle diskutere og indgå kompromiser,” fastslår Tina.

Alle brugerne, der er tilknyttet Skaboeshusevej, blev inviteret med, da en repræsentant for ULF kom for at fortælle om medbestemmelse og indflydelse. Så alle 38 brugere er blevet præsenteret for tankerne bag.

Og ofte kommer brugere, der ikke har været med på kurset, men har hørt om det, og prikker til Tina og Karin og spørger: Hvornår er det min tur?!?

Der er ingen planer om nye forløb. Men Karin og Tina kan godt forestille sig, at et par af de brugere, som var med i forløbet, kunne tage rundt på CFD's andre sociale tilbud og introducere brugerne der til tankegangen bag medborgerskab og begreberne: *selvbestemmelse*, *medbestemmelse* og *indflydelse*.

”Vi deler viden og erfaringer fra forløbet med vores kolleger, og det er helt oplagt, at brugerne gør det samme, så andre brugere også får udvidet deres horisonter,” siger Karin

KURSETS FIRE TEMAER:

- **Jeg bestemmer** med fokus på den enkeltes rettigheder og mulighed for at træffe egne valg.
- **Vi bestemmer** med fokus på kommunikation, dialog og mulighed for at træffe beslutninger sammen med andre.
- **Med i samfundet** med fokus på fællesskaber i samfundet og hvordan man bliver en del af fællesskaberne – på arbejdsmarkedet, i uddannelses systemet, i fritids- og kulturlivet.
- **Demokrati og indflydelse** med fokus på den demokratiske styreform på landsplan i folketinget og lokalt i byrådet. Helt perfekt timet i forhold til det netop overståede folketingsvalg, som de nyslåede mestre i medborgerskab så frem til at få indflydelse på gennem stemmesedlen.